

ภาพย่อโคลง

นิราศเจ้าฟ้าธรรมธิเบศร์

แต่งในการกฐินพระราชทาน

มหาอำมาตย์โท พระยาศรีธรรมมาธิราช

ปลัดทูลฉลองกระทรวงนครบาล

ณวัดโปรดเกศ

จังหวัดพระประแดง

พระพุทธศักราช ๒๔๖๔

12/07/2566 —*—

โรงพิมพ์โสภณพิพรรฒธนากร

อธิบาย

ภาพย์ห่อโคลงของเจ้าฟ้าธรรมธิเบศร์

วิธีแต่งกลอนอย่างทีเรียกว่าภาพย์ห่อโคลงเป็นแบบ
 ไโบราณ ยอดบรรยายไว้ในตำราจินกามณีของพระโหรา
 ครั่งแผ่นดินสมเด็จพระนารายณ์มหาราชว่า “ภาพย์
 ห่อโคลงมิได้กำหนดไม้เอกโท นิยมแต่งกลอนให้ต้องกัน
 คงทั้งบังคับ พระอาจารย์เจ้ากล่าวไว้ว่า ให้อักษรต้นบท
 (ภาพย์) นั้นมาต้องด้วยอักษรต้นบทโคลงทุกบทตามที
 เหตุปรมาตังไม้ไผ่แลอ้อยอันมีภาพย์ห่อ ถ้าคนนั้น
 มีไตกลมมีประเภทเป็นเหลี่ยมเป็นแบริณไตก็คิ (ภาพย์
 ทีห่อก็ยอมเป็นเช่นกัน) ปราชณัฐผู้มีปรีชาฟังแต่งตาม
 (ให้ไตคังนั้น) จึงจะควรชื่อว่าภาพย์ห่อโคลง” ถึงนี้
 พิจารณาความตามคำอธิบายของพระโหรา ๑ ประกอบ
 กับภาพย์ห่อโคลงของโบราณซึ่งมีอยู่เป็นตัวอย่าง เข้าใจ
 ว่าลักษณะการแต่งภาพย์ห่อโคลงนั้น เอาโคลงสี่ตัง

เป็นกระทุบ ๓ บังคับให้แต่งภาพให้ความตรงกับโคลง
 ให้ได้ในกาพย์บทเดียว คือโคลงบทหนึ่งมี ๓๐ (คำ)
 อักษร บังคับให้แต่งกาพย์บทหนึ่งอันมีกำหนดเพียง ๒๒
 อักษรให้ได้ความเหมือนโคลง อันนี้เป็นใจความ แลยัง
 บังคับจำกัดลงไปอีกชั้นหนึ่งว่า อักษรต้นของกาพย์ต้อง
 ใช้คำเดียวกับอักษรต้นของโคลงด้วย จะยกตัวอย่าง
 กาพย์ห่อโคลงของโบราณมาให้เห็นในที่นี้สักบทหนึ่ง

กาพย์

๑ หญิงชายหลายลำซิ่ง มามักของถองแถวทาง
 ผ่องขาวสาวลำอาง รางซางแกลิ่งแต่งตงาม ฯ

โคลง

๑ หญิงชายหลายลำซิ่ง	โนเน
ผ่องขาวสาวสรवलเส	ยั้ม
ตงามผ่านโลเก	ศวรรราช
๑๒/๐๗/๒๕๖๖, แต่งแงแพรพรายพรม	พริบพริบอมพรมมา ฯ

ภาพยี่ห้อโคลงต้องมีภาพยี่ห้อ ๓ โคลงยี่ห้อ ๓ ว่า
ความเดียวกันทำนองนั้นเป็นคู่ ๆ กันไป ภาพยี่ห้อที่พิมพ์
โคลงนำเป็นกระตุ้ความแล้วแต่ภาพยี่ห้อบรรยายความ ทั้ง
เช่นยี่ห้อไม้ก็คล้ายเห่เรือก็ตีไม้แน่ว่าเป็นภาพยี่ห้อโคลง
เพราะแต่ภาพยี่ห้อไต่ยาวไม่มีกำหนดจำกัด

ลองคิดที่ว่าภาพยี่ห้อโคลงนี้จะสำหรับแต่งเรื่องชนิดใด
เห็นว่าชรอยชั้นเดิมจะบัญญัติขึ้นสำหรับแต่งเล่นประชัน
สำนวนกัน - ทำนองเกี่ยวกับแต่งโคลงกระตุ้ ฤๅแต่ง
กลอนกลยบท มิใช่สำหรับแต่งเรื่องทศกัณฐ์ดังเช่นเรื่อง
นิทาน เพราะบังคับให้ความภาพยี่ห้อโคลงซ้ำกัน
ถ้าแต่งเป็นเรื่องนิทานก็เสมอเกณฑท์ให้คนอ่านฟังเล่า
นิทาน ๒ เทียวในขณะเดียวกันหาเหมาะไม่ ลักษณะที่
เล่นภาพยี่ห้อโคลงชั้นเดิม เห็นจะเอาโคลงสี่ทั้งเป็น
กระตุ้ยี่ห้อ ๓ แล้วต่างคนต่างไปแต่งภาพยี่ห้อมาประชันกัน
ภาพยี่ห้อของใครแต่งได้ เก่งกับโคลงยิ่งกว่าของผู้อื่นกันยี่ห้อ

ว่าของผู้หนึ่งเป็นที่ คงเป็นของสำหรับแข่งประชันกันเล่น
เป็นขบถ ๆ เช่นว่านี้ ภาพยี่ห้อโคลงจึงไม่มีสัมพันธ์ค้อขบ
ถกัน ทั้งในระหว่างภาพยี่ห้อภาพยี่ห้อ ฤๅโคลงค้อโคลง
ถึงจะแต่งยาวไปก็คู้ก็สำเร็จรูปอยู่ยู่ในภาพยี่ห้อ ๓ กับ
โคลงขบถ ๓ เท่านั้น

แต่โบราณภาพยี่ห้อโคลงเห็นจะชอขบเล่นกันแต่ขาง
คางขางสมัย เพราะเป็นของแต่งขากกว่าโคลงกระทั
ษัที่แต่งได้ก็จะมีน้อย จึงมีใครจะพบค้ออย่างเหลือ
อยู่ หนึ่งคือภาพยี่ห้อโคลงของโบราณที่มีฉบับอยู่ใน
เวลานเป็นอย่างเก่าที่สุดก็คือภาพยี่ห้อโคลงของ พระศรี
มโหสถ แต่งเมื่อแผ่นดินสมเด็จพระนารายณ์มหาราช
แต่งเป็นขบถสังวาสเรื่อง ๓ เป็นคำสรรเสริญพระยาช้าง
เผือกเรื่อง ๓ แต่กระขวรแต่งเอาภาพยี่ห้อขบถนำเอาโคลงส
ไว้หลังเป็นคู้ ๆ เห็นจะเป็นเพราะแต่งเป็นเรื่องยาวก็ห็น
หาความสทวก ค้วยแต่งโคลงตามภาพยี่ห้อง่ายกว่าแต่ง
ภาพยี่ห้อตามโคลง จึงทำอย่างนั้นแต่กันไปจนตลอดเรื่อง

12/07/256๕

(๕)

ภาพหล่อโคลงของโบราณที่แต่งขึ้นหลังพระศรีมโหสถ
มากที่สุดคือภาพหล่อโคลงของเจ้าฟ้าธรรมธิเบศร์ ทรงแต่ง
เมื่อในแผ่นดินพระเจ้าบรมโกษฐ์ ว่าด้วยเสด็จประพาส
ธารทองแดง (ที่เขาพระพทธบาท) เรื่อง ๑ กษนิราศ
พระบาทซึ่งพิมพ์ในสมุทเลมณีอีกเรื่อง ๑ เจ้าฟ้าธรรม
ธิเบศร์นั้นมักเรียกกันเป็นสามัญตามพระนามเดิมว่า
“เจ้าฟ้ากุ้ง” เป็นพระราชโอรสพระองค์ใหญ่ของพระ
เจ้าบรมโกษฐ์ ได้เป็นพระมหาอุปราชแต่ทิวศคเสียดหา
ไตรบรรชทายาทไม่ เป็นกวีอย่างยอดเยี่ยมในกรุงศรี
อยุธยาพระองค์ ๑ พระนิพนธ์ของเจ้าฟ้าธรรมธิเบศร์ซึ่ง
ควรอ้างเป็นตัวอย่าง ก็คือภาพเห็นเรือ ซึ่งยังชอบร้อง
กันเล่นแพร่หลายแม้จนทุกวันนี้ ยังมีหนังสือกลอน
เรื่องอื่นซึ่งเจ้าฟ้าธรรมธิเบศร์ทรงแต่งไว้อีกหลายเรื่อง
บางเรื่องเห็นได้ว่าตั้งพระฤไทยแต่งชื่อของเก่าซึ่งคน
ทั้งหลายเห็นว่าแต่งยาก ดังเช่นเรื่องนั้น โทปะนนทสูตร

ทรงแต่งเป็นกลอนคำหลวง อย่างสำนวนมหาชาติครั้ง
 แผ่นดินสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถนั้นเป็นต้น ที่ทรง
 แต่งเรื่องประพาศธวาทของแดงแลนนิราศพระบาทเป็นกาพย์
 ห่อโคลง ก็น่าสันนิษฐานว่าเพราะประสงค์จะสู้สำนวน
 กาพย์ห่อโคลงของพระศรีมโหสถ ซึ่งยังไม่มีใครกล้า
 แต่งสู้มาจนเวลานั้น เช่นเดียวกับที่ทรงแต่งนั้นไทพินันท์
 สู้ทรเป็นกลอนคำหลวง ความที่สันนิษฐานระดูกฤต
 ษอย่างใดก็ตาม เมื่ออ่านดูจะเห็นได้ว่าเจ้าพาวรรณนิเบศร์
 ทรงแต่งศิลาไต่ทอง ๒ เรื่อง

เรื่องนิราศพระบาทที่พิมพ์ในสมเด็จเล่มนี้ นอกจาก
 ที่แต่งตีในกระบวรกลอน ยังมีข้อควรช้อยในทาง
 ไยราชนกที่อยู่หลายแห่ง คือที่พรรณนว่าด้วยเครื่อง
 แต่งตัวสตรีนั้นเป็นต้น มีสิ่งของเรียกชื่ออย่างใช้ใน
 สมัยนั้น แปรลกขยในขงปัจจุบันนหลายอย่าง ถ้าอ่าน
 โดยสังเกตอย่างระเิดความรู้อีกข้าง จึงบอกไว้ให้ทราบ

ภาพยี่ห้อโคลงของเจ้าฟ้าธรรมธิเบศร์เดิมกล่าวกันว่า
มีแต่เรื่องประพาศถาวรทองแดงเรื่องเดียว เรื่องนิราศ
พระบาทนั้นไม่ปรากฏที่เดียวว่าได้ทรงแต่งไว้ จนกระทั่ง
หอพระสมุดฯ ได้พบฉบับจึงรู้ว่า มีภาพยี่ห้อโคลงของ
เจ้าฟ้าธรรมธิเบศร์อีกเรื่อง ๑ มีคนฉบับๆ เดียวเกรงจะสูญ
ไปเสีย จึงได้คัดส่งไปฝากพิมพ์ไว้ในหนังสือวิทยากรย
เมือรัตนโกสินทรศก ๓๓๐ (พ.ศ. ๒๔๕๔) พึงจะได้คัดแยก
มาพิมพ์เป็นเล่มหนึ่งต่างหากในคราวนี้เป็นที่แรก

กระบวนเล่นภาพยี่ห้อโคลงก็กล่าวมาข้างต้น คือที่
เขาโคลงสี่บท ๑ ตั้งเป็นกระทู้ แล้วต่างคนต่างแต่ง
ภาพยี่ห้อโคลงประชันกัน ตามคำราจินตามฉิ่งของ
พระโหราฯ นั้น เมื่อมาคิดดูเห็นว่า ถ้าพวกนักเรียนที่หัด
แต่งกลอนในปัจจุบันนี้จะเล่นบ้างก็เห็นจะสนุกดี ขอให้
ท่านผู้เป็นครูบาอาจารย์ในโรงเรียน ซึ่งได้สมุดเล่มนี้
ไปอ่านจงพิจารณาที่สมุดพอ

ภาพยี่ห้อโคลง

นิราศเจ้าฟ้าธรรมธิเบศร์

๑ เจ้าฟ้า ธรรมท่านแท้ พยายาม
ธิเบศร์ กุमारนาม บอกแจ้ง
ไชยเชษฐ บั้ฐาคาม ภิรภาพ
สุริยวงศ์ ทรงภาพยี่แถล้ง กถ้วมเกล็ยงโคลงการ ฯ

๑ ภาพยี่โคลงสมถะอนถ้ำ ไพรพง
เจ้าฟ้าธิเบศร์ทรง ถั่งไว้
อักษรบรรพจง พงนาคถ์
ใครอ่านวานว่าให้ เว็ยคถองกลโคลง ฯ

12/07/2566

ภาพย์

- ๑ สองชมสองสมพาศ สองสทสวาศสองเวียงสอง
- สองกรสองตระกอง สองคลองเคล้าเผาชมกัน

โคลง

- ๑ สองชมสมพาศสร้อย ศรีสมร
- สองสมพาศสองเสมอนอน ครุ่นเคล้า
- สองกรกำยสองกร วัชรอย
- สองนัทรสองเส้นที่หน้า แขน้องชมเชย ฯ

ภาพย์

- ๑ ชมเผ้าเจ้าคำขลิบ แสงยับยักดินหอมรวบ
- ประยาอำสละสลวย คอมนครแสงนิต

โคลง

- ๑ ชมเกษคำขลิบเจ้า สาวสรวย
- แสงระยับหอมรวบ กดินแก้ว
- ละเอียดเคียดเค้นสรวบ ประยา
- คอมนเนชแลว คล้ายคล้าแสงนิต ฯ

12/07/2566

กาพย์

- ๑ โธษน้อยรชชระเรียบ เป็นระเหยยเทียบตามแนว
 ริมเกล้าเพราะสองแถว ขกฉนมวยรวชไธนาง

โคลง

- ๑ โธษน้อยรชชแหนขทง ถอนแถว
 เป็นระเหยยตามแนว รชชเกล้า
 ริมเกล้าเพราะพริ้งแวง แลเลิศ
 ฉนมวยรวชขกเจ้า เรียบร้อยไธงาม ฯ

กาพย์

- ๑ พิศงามตามนะลาคี สายสทศวาทผาดผายขง
 ราช่องคองพอพง ฤทธิกลุมคลุมคองแต

โคลง

- ๑ พิศพรระนนะลาคีเจ้า ไครถึง
 สทศวาทผาดผายขง อ่าหน้า
 ราช่องคองพอพง ใจโลก
 ขวนฤทธิในหล้า คลังคลุมไผฝน ฯ

ภาพย์

- ๑ ชมขงก่งเกาทัณฑ์ คำเปนมันกันเคิดขลาย
เปนระเบียบเรียขรอยลม้าย ชายชำเล็องเืองยวงงาม

โคลง

- ๑ ภูอนุ่น่วงน้ำว เหมือนหมาย
คำม้มนันกันขลาย เคิดข้อย
ระเบียบเรียขงามชาย ชมขัน
เหล็อยแลแต่สกันข้อย เพร็คพรงเพราคม ฯ

ภาพย์

- ๑ ชมนี้้องสองไนโยบาย แลมาชายละลายอารมณ
เพราคมยมตาคม เปนมันเค็ลขอยเหล็อยแลงาม

โคลง

- ๑ พิคนี้้องสองเนตรพรม เพราคม
ชนเนตรงามสวยสม สังก้วย
เม็ยงม้ายชายเซยชม แสนลาว
เปนไทยฤาเกรงมวย เล็กช้องมองดู ฯ

๕

ภาพย์

๑ นาส่าข้าแฉเลิศ
เหมือนของามลมน

งามประเสริฐเกิดด้วยบุญ
ลุ่ม่อมเจ้าเพราะเพริศจริง

โคลง

๑ นาสีกแฉเลิศล้ำ
งามแง่แท้เที่ยงบุญ
คือของอสงวสน
เพราะเพริศจริงเจ้า

ใครปน
เลื่องหล้า
ทเรศ
อ่าพันฝูงหญิง ฯ

ภาพย์

๑ ไอยรู้งามยามข้มข้ม คางแสลัมแก้มเปรียบปราง
ทองแท่งแกล้งขัศกราง ทาผิวเนื้อเยื่อไยนวล

โคลง

๑ ไอยรู้งามยามข้มข้ม
ชแล่มคางปรางเปรียบทอง
ผิวพรรณสรวรรณปอง
นมเนอเมอสรवलข้ม

แดงสอง
ก่องแก้ม
เทียบทาบ
ยิ่งเข้าใจชาย ฯ

12/07/2566

กาพย์

๑	พิศ ^ค พน ^น วัน ^ว เรียง ^ร เวียน ^ว	เป็น ^ร ระ ^บ เียบ ^บ เข ^ว เวียน ^ว แสง ^น นิล
	พา ^ค ท ^ค พ ^ค ไ ^ค เียน	ล ^น น ^น ย ^น ก ^น ระ ^น ต ^น าง ^น ช ^น าง ^น เจ ^น ร ^น จ ^น า

โคลง

๑	ชม ^ท ท ^น ต ^ร น ^ร เรียง ^ร บ ^ร ว	เร ^ย ม ^น ถ ^น วิ ^น ด
	ระ ^บ เียบ ^บ เร ^ย ม ^น แสง ^น นิล	ย ^อ ง ^ย ย ^อ ย
	พา ^ค ท ^ค พ ^ค พ ^ค ย ^น	พ ^จ นา ^ค ถ ^ค
	ล ^น เ ^ล ่ ^ล ห ^ล เส ^น า ^ล ระ ^ล เพราะ ^ล ถ ^ล ย ^ล	ก ^ล ่า ^ล ว ^ล เก ^ล ด ^ล ย ^ล ง ^ล เ ^ล ียง ^ล ไ ^ล ๑

กาพย์

๑	พิศ ^ก กร ^ร ณ ^น อัน ^น น ^น ถ ^น ม ^ล	ก ^ล ย ^ข ย ^ข ล ^ข ย ^ข ล ^ข เป ^ว ร ^ว ย ^ข ข ^ข ป ^ข ลา ^ข ย
	ห ^ว ไ ^ว ไ ^ว จ ^ว เ ^ว ม ^ว น ^ว ห ^ว มา ^ว ย	ค ^อ ย ^ส ง ^ส ไ ^ส ไ ^ส ไ ^ส ไ ^ส ไ ^ส ย ^ร ว

โคลง

๑	ก ^ร ร ^ร ณ ^น อัน ^น น ^น ถ ^น ม ^ล	น ^ถ ม ^ล
	ค ^อ ก ^ล ข ^ข ย ^ข ล ^ข ย ^ข ล ^ข	เล ^อ ง ^ห เ ^ห ต ^า
	ห ^ว ไ ^ว ไ ^ว จ ^ว เ ^ว ม ^ว น ^ว ผล	ข ^ญ แ ^ต ง
	เร ^ย ม ^ค อ ^ย ส ^ง ไ ^ส ไ ^ส ไ ^ส ไ ^ส ไ ^ส ย ^จ า	ท ^ว น ^ไ ไ ^ย น ^พ ล ^น ๑

กาพย์

๑ พิศภักตร์รักกษณาน้อง เป็นนวลผ่องก่องกลมหมาย
แจ่มจันทร์วันเพ็ญฉาย นวลงามนภักตร์อรเหมือน

โคลง

๑ ชมภักตร์รักกษณาน้อง โคมฉาย
นวลผ่องก่องกลมหมาย มุ่งต้อ
แจ่มจันทร์วันเพ็ญฉาย มวยเมฆ
นวลภักตราแห่งน้อง พนมเหมือน ๆ

กาพย์

๑ พิศพรรณกณฐาน้อง วิวตกปล้องนวลผจง
กลมเทียบเปรียบคอหงส์ ไม่ยาวย่นชนชมงาม

โคลง

๑ กณฐาพิศเพ่งเจ้า สมองค์
วิวปล้องผ่องนวลผจง เปล่งปล้อง
กลมเทียบเปรียบคอหงส์ รวยรย
สวสสมกลมคณ้อง 12/07/2566 พนม
ท่อนหย่นยาวงาม ๆ

ภาพย์

- ๑๑ ชมข่าวอ่างสามชัย ออกหมายร้ายขั้วรายกตานทอง
นมเคร่งเต่งทั้งสอง คอขงกชชคคอกขาว

โคลง

- ๑๒ ชมกายฉายข่าวเจ้า ชายขั้วอง
ทรวงรายขั้วรายกตานทอง เรียบร้อย
นมเคร่งเต่งเต้าสอง เคียงคั
คอกขงกชชคคอก เต่งตงคองขาว ฯ

ภาพย์

- ๑๓ กรนัองทั้งสองข้าง เป็รียบวงขั้วงพระอินทรว
เปลากกลมสมกาศา ยามเมือเข้าเท่าแขนงาม

โคลง

- ๑๔ กรนัองเป็รียบเซ่นขั้วง ใโฮยรา
ววรรณแต่งวงเฮามา เทียบเจ้า
เปลากกลมสมกาศา เรียบร้อย
คราวเมือของนงเทา ่ออนลาแขนงาม ฯ

ภาพย์

๑ นวนางพิพศเพยน
 นวนางแสงมพรพรณ

เลียบยอมเทียบแสงเด็กณ
 กลมคอบนพนเทียบกลง

โคลง

๑ นวนางเรียวรูปคอง
 เลียบเคียงทบทิมเทียบม
 นวนางใคร่และเลียบม
 งานเปรียบเทียบพนแล้ว

ตาเรียม
 กำแก้ว
 โลมลย
 ช่างชำเกลากลง ฯ

ภาพย์

๑ เหวอรออรทวย
 น้อยต่ำกว่าฝงหญิง

สอาดสวยรวรยุ่งจริง
 งานแต่เจ้าแล้วภาโฉม

โคลง

๑ เหวอรออรพิหยอม
 สมสอาดสวยรวรยุ่งจริง
 น้อยต่ำกว่าฝงหญิง
 รูปร่างงามแต่เจ้า

แอบชิง
 ึ่งเหล่า
 ในโลก
 เลื่องเหล่าภาโฉม ฯ

กาพย์

๑ นาภัพ^คนอนแนบ
 ทรระไพกรัศมีชิตทรง
 ขางระแทบแอบอิงองค์^ค
 รวาทรวายช่ายพอใจ

โคลง

๑ นาภัพ^คแนบแนบ
 ขางระแทบแอบอิงองค์^ค
 ทรระไพกรัศมีชิตทรง
 สูงระวาดช่ายค้อง^ค
 นวลผจง
 นุ่มน้อ^ค
 รวยรูป^ค
 ชอย^คเนอพงใจ ๗

กาพย์

๑ ชมเพราะเจ้าเรียวรววย
 เจ้าแข็งงามกว่าเพลลา
 ค้อ^คค่นกกล้วยสววยสศ^คเปลลา
 ฤพรหม^คกลอง^คจึงนางงาม

โคลง

๑ ชร^คเรียว^คข้อย^ค
 ล้า^คกล้วย^คกลม^คปลาย^คเปลลา
 ชัง^คมา^คอน^คเหลลา
 ฤ^คว่า^คพร^คหม^คกลอง^คแก^คดง
 ค้อ^คเหลลา
 ห่อน^คแแห่ง
 เฉลิ^คม^คร^คย^ค
 แต่ง^คให้^คนาง^คงาม ๗

กาพย์

๑ บาททางนางทงคู้
นวน้อยสร้อยสมสา

ตักงามตามกายา
รูปของเจ้าเพราครบครัน

โคลง

๑ บาททางทงคู้คอง
ชมแต่ขนิเกษา
นวลกลมสลักขนิ
ชมชื่นร่างของเจ้า

เตือนตา
ตราขเท้า
นวลน่ม
เพริศพร้อมสมควร ฯ

กาพย์

๑ ชมล้วนถ้วนสารพางค์
นารัทแค้นคิน

สุกแต่นางร่างเฝิดฉิน
คนโตโตไม่เสมอสมร

โคลง

๑ ชมล้วนถ้วนสังสัน
งามแต่นางควรวาง
นารัทคินทาง
หาแห่งโตไม่โต

สรพางค์
แท่นไฉ
ภวโลก
คิงน้องเสมอสมร ฯ

ภาพย์

- ๑ กรรรมไทให้จำจาก เป็นวิบากพวากถันจร
ไกลข้างร้างแรมอร ให้พิคร่ำร่ำโคกกร

โคลง

- ๑ กรรรมไทจำจากเจ้า สายสมร
ลำยากพวากเจียวจร จากข้าง
ไกลข้างร้างแรมอร วรรณาคย์
เวียนคร่ำครวญอ้างว้าง แหมบให้ ไหยหา ฯ

ภาพย์

- ๑ ย่ำมองเสาเจ้าพเอียบ พยอมเคยเซยภักตรา
จุดไฟให้ขุชา พระพทธิเจ้าเจ้าเคยเตือน

โคลง

- ๑ จตุรารุณเรืองเรือง เพลา
เวียนย่อมสมภักตรา นิ่งน้อม
จุดไฟให้ขุชา นบนอบ
พระพทธิเจ้าเจ้าหยอ้ม นิ่งเฝ้าคชยเตือน ฯ

กาพย์

- ๑ โมงเช้าแล้วเจ้าพี่
หญิงใดไม่มีเหมือน
เจ้าดวงนฤทการเรือน
ใช้สอยก็พิศเคยชม ฯ

โคลง

- ๑ โมงหนึ่งคนงเจ้าเร่ง
เจ้าดวงนฤทการเรือน
หญิงใดไม่มีเหมือน
รับพรบการณ
สติเพอน
สังข
นางเนตร
ช่วยตองใจชม ฯ

กาพย์

- ๑ สองโมงเช้าหงหง
เวรามาทันเรา
พี่ตระกูลอกเข้าเหงา
พักขเจ้าไม่เห็นเลย

โคลง

- ๑ สองโมงหุ่ยหุ่ยเข้า
พักอกเข้าเหงาตระกูล
เวรามาเท่าทันถึง
กรรมพักขกรรมเจ้า
เวียนมคินง
โคกเครั้า
จำพราก
หากให้เห็นกัน ฯ

กาพย์

๑ เพลาสยาม โมงเช้า
พททว่าถ้อยความ

เจ้าแต่งองค์ทรงน้อยงาม
ตามมกัจจนตย์เนื่องมา

โคลง

๑ ไตรยานาฬิกเช้า
ตกแต่งอรองค์ทรง
พททว่าความจง
มิก็พททถ้อย

โฉมยง
แน่นน้อย
ภักดีเลิศ
แก้เวรมเส่มอมา ฯ

กาพย์

๑ เจ้าพลัส โมงเช้า
เสด็จเจ้าเขามาگران

ศุกข์เข้าแลงของหวาน
หมอยพททพเกษมสันต์

โคลง

๑ สี่ โมงเช้าเจ้าพทย้อม
เครื่องเข้าเล่าของหวาน
เสด็จเจ้าเขามาگران
โยกยคททวิให้

ศุกร
แต่งไว้
กรายแท้
พนสาราญ ฯ

12/07/2566

ภาพย์

- ๑ เพลาห้าโมงเช้า เว็มกินเข้าเจ้ามาคัล
ว่องไวใช้สอยขยัน หานางไคไม่เหม็อนเลย

โคลง

- ๑ ห้าโมงยามเมื่อเช้า เซยอ
กินเข้าชมนवलสมร หมอขเฝ้า
ว่องไวใช้สอยสอน นางอิน
หาสัตว์เปรียบเจ้า ห่อนไคเหม็อนเลย ฯ

ภาพย์

- ๑ ข้าเที่ยงเขาหงหง เคยเคลาคกลงวงกายา
เสน่หสนทนัทรามา ยคนพบเห็นเลย

โคลง

- ๑ ข้าเที่ยงหงหงกอง นาพิกา
เคยเกลอกกลงกายา ไหวข้าง
สมสนทนัทราสา ทรภาพ
ไกลพิเปลยวอวาง คลาคเคล้าฤาเห็น ฯ

ภาพย์

- ๑ ข่ายโมงพักอโกรวงกลุ้ม จิตรคลังกลุ้มสมดวงแค
เจ้าพิระแปร หน้าไปต่อรอใครเลย

โคลง

- ๑ ข่ายโมงทุกขพักกลุ้ม คอยแล
จิตรคลังทรวงดวงแค สลัดหลิม
แก้วพิระปรวนแปร สมส
หญิงอนฤจักขิม ต่ด้วยใครเลย ฯ

ภาพย์

- ๑ คิมองสอง ข่ายย่าย ทกขพีชชายฟายน้ำตา
รอนรนบ่นครวญหา โกลพีแล้วแก้วกลอยใจ

โคลง

- ๑ คีสองโมงย่ายก้อง แกรงมา
พชายฟายน้ำตา ร่ำร้อง
รอนรนบ่นถามหา สายสวาท
พิทางแก้วแววนอง แนน้อยนงคราญ ฯ

๑๗

กาพย์

๑ เพลงสามโมงเย็น
เขาดามความกังวล

เพื่อนวัยมเห็นเป็นทุกซ์ท
จะขอกไปไ้ไ้ไ้ไ้

โคลง

๑ เพลงสรวีข้ายเมอง
เพื่อนเห็นเป็นทุกซ์ท
ดงามความกังวล
ขอกไปไ้ไ้ไ้ไ้

เวहन
ขันข้า
ทนเทวด
เพื่อนเล็ขวเกินทนี้ ๑

กาพย์

๑ เจ้าพิสโมงเย็น
อนมาหายินค

เร่งเป็นเช็ญเห็นสาวศรี
มีไ้ไ้ไ้ไ้ไ้ไ้ไ้

โคลง

๑ เพลงสรวีข่อนเวอย
พิศเพ่งเลงสาวศรี
สาวอนพคพาท
ไม่ช่นจริงขังไ้

วังม
เซอองไซ
นขนอย
เคอิดรอนคณาง ๑

07/2566

ภาพย์

๑ เพลาทำโมงเย็น
นางเคี้ยวเทียวแลต_๒

เวียมล้ำเค็ญท้วยโฉมตร_๒
แกวพอยู่แห่งหนโต_๒

โคลง

๑ บ้ายชายมาหึ่งซำ
ทุกขเพื่อเด็กโฉมตร_๒
นางเคี้ยวเทียวทางค_๒
แกวพนางสาวนัชย

คาฟ_๒
โคกสร้อย_๒
แคนโลก
ช้อยแคว้นแคนโต ๖

ภาพย์

๑ บ้ำมของค้ำแลวเจ้า
รุกเทียบนเวียนส้องหา_๒

เพลาล้ำเข้าสนธิยา
เจ้าแห่งโตไม่เห็นเลย

โคลง

๑ ภาครรวเลอินเลียว
มัวมคมลสนธิยา
ธอเทียบนเวียนส้องหา
ช้อยแห่งโคนองแกว_๒

ลัมคา
ค้ำแลว
นางทัว
ห่อนโตเห็นเลย ๖

กาพย์

๑	ท่มหนึ่งข้อมกลางเกล้า	เนอพเจ้าเข้าแนบเนย
	สาวลม่อมข้อมจุกเทียบ	ถอเทียบไว้ให้สุขยา

โคลง

๑	ท่มหนึ่งพ้อมเกล้า	คลังเคียร
	ขบกอดอรอนนเนย	แนบไว้
	สาวลม่อมข้อมจุกเทียบ	ยวียน
	เจ้าขบเทียบไว้ให้	พินสุขยา ฯ

กาพย์

๑	สองท่มรวมอกพิ	ฌองเขาดพิเชบต่าง
	กลุ้มใจให้ครวญคราง	โหยให้พิลางนางฤเห็น

โคลง

๑	สองท่มซ้อนอกเขา	ผางผาง
	ฌองคพิเชบต่าง	มุ่มมือง
	กลุ้มใจให้ครวญคราง	หาอยู่
	โหยให้ช่างนางนอ้ง	พินฤเห็น ฯ

ภาพย์

- ๑ ยามหนึ่งคฺลึงเคยเคลา^๒ ขบกอกเจาเฒาชมกัน^๒
 เวรามาคามทัน ให้ไกลข้างร้างแรมสอง

โคลง

- ๑ ยามหนึ่งคฺลึงสวาคหน้า^๒ นวลจันทร์^๒
 ขบกอกพลิตชมกัน^๒ เกลือกเคลา^๒
 เวราคิตตามทัน ทำโทษ
 ไกลค่างห่างชมเจ้า เวศร้างแรมสอง ฯ

ภาพย์

- ๑ ราชริสทุ้มแล้ว^๒ โธนางแก้วแคล้วคลาศไป
 หมอนกอกทอกฤไทย หายใจใหญ่ให้รำคาญ

โคลง

- ๑ ราชริสทุ้มแล้ว^๒ ลับไกล
 น้องแก้วแคล้วเวียนไป^๒ ขาคพร้อง
 กอกหมอนทอกฤไทย ทบท่าว
 ลมแล่นพคชคของ^๒ สวาคไตราคาญ^๒ ฯ

กาพย์

๑ เพลงหาหึงทุม
ร้อนเรียมเทียบร้อนไฟ

คือเพลงรุ่มรุ่มกลางใจ
อีกหนามรุ่มกลุ้มเสียบทรวง

โคลง

๑ เพลงหาหึงทุม
เพลิงผ่าแฉกดวงใจ
ร้อนเรียมเทียบร้อนไฟ
อีกหนามหนามากลุ้ม

คิ่งใน
คลังกลุ้ม
สนล่าว
เสียบได้ในทรวง ฯ

กาพย์

๑ ย่ำของสองยามเช้า
นิตราผ้าคลุมขึง

พิทกลเจ้าเหงาตลิ่ง
หญิงไควอนห่อนเจรจา

โคลง

๑ สองยามย่ำของพิ
ไกลเจ้าเหงาเงียบตลิ่ง
นิตราผ้าคลุมขึง
หญิงชนวนอนห่อนไค

รำพึง
ยิ่งไซ้
ไสยาคน
กล่าวเกลดขงพาที ฯ

กาพย์

๑	เจ็ดท่มุ่รุมความทุกข ^๑	ไม่เป็นสุขขุทุกค้ำ ^๑ นัง
	ว่าวันครุ่ ^๑ นคิ ^๑ ตถ ^๑	แต่่นवलเจ้า ^๑ ทุกเพ ^๑ ราราย

โคลง

๑	เจ็ดท่มุ่ ^๑ รุม ^๑ ริง ^๑ วียง	รำ ^๑ พง
	ศุข ^๑ มี ^๑ ค้ำ ^๑ นัง	ก้อ ^๑ น ^๑ ก
	ว่าวันครุ่ ^๑ น ^๑ คร ^๑ วณ ^๑ ดง	ลิ่ง ^๑ ว ^๑ ต
	คิ ^๑ ต ^๑ แค ^๑ น ^๑ ว ^๑ ร ^๑ น ^๑ ช ^๑ น	ค้ำ ^๑ เข้า ^๑ เพ ^๑ ราราย ๑

กาพย์

๑	แปดท่มุ่ ^๑ ม ^๑ ก ^๑ ลุ่ม ^๑ ทุก ^๑ ช ^๑ ชาย	ล ^๑ เม ^๑ อ ^๑ ล ^๑ มา ^๑ ย ^๑ ค ^๑ ถ้าย ^๑ เห ^๑ ม ^๑ อ ^๑ น ^๑ มา
	เร ^๑ ย ^๑ ม ^๑ ต ^๑ น ^๑ พ ^๑ น ^๑ กา ^๑ ยา	เท ^๑ ย ^๑ ว ^๑ หา ^๑ ไ ^๑ น ^๑ ไม่ ^๑ พ ^๑ บ ^๑ ล ^๑ ย

โคลง

๑	แปดท่มุ่ ^๑ ม ^๑ ก ^๑ ลุ่ม ^๑ เท ^๑ ว ^๑ ศ ^๑ สร ^๑ ว ^๑ ย	โค ^๑ กา
	น ^๑ อ ^๑ น ^๑ ม ^๑ ระ ^๑ เม ^๑ อ ^๑ เห ^๑ ม ^๑ อ ^๑ น ^๑ มา	แน ^๑ ย ^๑ โก ^๑ ล ^๑
	เร ^๑ ย ^๑ ม ^๑ พ ^๑ น ^๑ ต ^๑ น ^๑ กา ^๑ ยา	แล ^๑ เป ^๑ ล ^๑ ่า
	หา ^๑ ท ^๑ ไ ^๑ น ^๑ ไป ^๑ ไ ^๑ ๒/๐7/2566	ล ^๑ ช ^๑ น ^๑ อ ^๑ ้ง ^๑ เร ^๑ ย ^๑ ม ^๑ ล ^๑ ย ๑

กาพย์

๑ สามยามความรักกัน	เร่งไศกคัลยหวั่นใจถึง
ขามคำร่ำรำพึง	ถึงสามยามตามกรุณา

โคลง

๑ สามยามความเสันท้เกล้า	เคยคิดถึง
ไศกคัลยหวั่นใจถึง	ท่มน
พลยคาร่ำรำพึง	คนงเอนอง
ถึงสามยามแล้วถ	พเออเอนค ๗

กาพย์

๑ สิบท่มเจ้าพเอย	เมื่อไรเลยจะพพบาน
งามนกกกักรเบิกขาน	จะหาได้แต่ไคมา

โคลง

๑ สิบท่มนางแน่น้อย	นงคราญ
กเมื่อจะพพบาน	ค้เกล้า
งามนกกกักรเบิกขาน	เวียมร้อ
เวียมจักเทียบหาวเจ้า	ห่อนไคมาเลย ๗

ภาพย์

๑ คีลียเข็ทเส็รจครวญหา แต่เข้ามากุ้มราตรี
 ขอบจวนพระสรคัรึ เส็รจรตของต่องสากต

โคลง

๑ ลียเข็ทเส็รจครำไห้ หาคัรึ
 ในทิวราตรี แห่งหล้า
 ขอบจวนพระสรคัรึ ล้าเลอน
 เส็รจรตของท่งฟ้า ต่องแคว้นแค้นกิน ฯ

ภาพย์

๑ แสงทองเรืองรองวาง ชนกระจำงสว่างเวหา
 รุ่งแล้วแก้วกลยา สุกเส่นหาไม่มาเลย

โคลง

๑ แสงเงินแสงนากผู้ง แสงทอง
 แสงสว่างเรืองรังรอง อร่ามฟ้า
 รุ่งแล้วแคล้วเคยตอง ลังวาศ
 ไซ่สายสุกสวาคขา 12/๘/๒566
 ท่อนไต้เห็นเลย ฯ

กาพย์

๑ วันอาทิตย์นิตรนอนนัย เคยอิงแอบแทบอกซ้าย
 ทิพากรช่อนนางสาย สุกสวาท^๕พิณ^๕ญา^๕โณน

โคลง

๑ อาทิตย์นิตรแนบน้อง โฉมฉาย
 อิงแอบแทบทรวงซ้าย วิกร^๕
 ทิพากรช่อนนางสาย สรมิ่ง
 แสน^๕สุกสวาท^๕พิณ^๕ แนบเนอ^๕สม^๕โฉม^๕ ฯ

กาพย์

๑ วันจันทร์พนกนอ^๕ย^๕ เจ้าโฉม^๕ตร^๕ค^๕เค^๕ียง^๕หม^๕อน
 ยามจันทร์^๕เกล^๕ออก^๕จันทร์^๕ พา^๕ช^๕อน^๕ไว้^๕ให้^๕เร^๕ียม^๕ค^๕ล^๕ย

โคลง

๑ จันทร์กรพาค^๕น^๕อ^๕ง^๕ แนบนอน
 เคย^๕ค^๕เค^๕ียง^๕เร^๕ียง^๕หม^๕อน^๕ แนบข้าง
 ยามจันทร์^๕เกล^๕ออก^๕จันทร์^๕ โฉม^๕ล^๕อ^๕
 พา^๕ช^๕อน^๕ไว้^๕ให้^๕ร^๕าง^๕ ๑
 12/07/2566

ภาพย์

๑ ครั้นถึงวันอังคาร
อังคารรำคาญใจ

เริ่มรำคาญปล่านปลั่งไป
ฤๅซ่อนไว้ให้เริ่มตรอม

โคลง

๑ วันอังคารเรศร้าง
เริ่มรำรำคาญไป
อังคารรำคาญใจ
ฤๅซ่อนไว้ในห้อง

อรไกล
เพอน้อง
เริ่มรอก
ปากฟ้าเมืองแมน ฯ

ภาพย์

๑ วันพุมเทิมพุมคัม
พระพุมยคนางไป

นางอ๋นอ๋มคลุมนอนใน
ลักลอบชมสพาคฤ

โคลง

๑ วันพุมพุมพรำคัม
นางอ๋มคลุมนอนใน
พระพุมยคนางไป
เกรงเกลดอกอายคนกั้ม

ฤๅไกล
อ๋นอ๋ม
สพาค
ซ่อนน้องโฉมฉาย ฯ

ภาพยี่

- ๑ วันพระหัดกำหนดนาง ข้างคองกงนมมอ
พระหัดยนมมอถอ ขอมออรชอนชมนเอน

โคลง

- ๑ วันพระหัดกำหนดนออง คราวควอ
ขหว่างหวางนมมอ กงกอช
พระหัดยนมมอถอ เมมมม
ชมนชอนนอรสรอช นนมเนอไปเอน ฯ

ภาพยี่

- ๑ วันศุกรวศสมพาศ เจ้าศกสวาคอชแสมอจ
วันศุกรจะศชเอน ทั่วยเอนชางรังแรมสมร

โคลง

- ๑ วันศุกรสมพาศนออง นอนน
ศกสวาคอชากกลางจ แอบชาง
วันศุกรจะศชเอน ทนเทวศ
ทั่วยมีจเรศรวาง ๒/๐๗/๒๕๖๖ ทางการเมืองแรมศร ฯ

ภาพย์

- ๑ วันเสาร์^๕เดือน^๕คม^๕ม^๕ร^๕อ^๕ค
เสาร์^๕ภ^๕ก^๕ต^๕ร^๕ร^๕ก^๕น^๕าง^๕ฎ^๕า
เง้า^๕ง^๕า^๕ม^๕ส^๕อ^๕ค^๕ก^๕อ^๕ค^๕ณ^๕ค^๕ม^๕อ^๕
เสาร์^๕ช^๕อ^๕น^๕ไว^๕ใน^๕เร^๕อ^๕น^๕เสาร์^๕

โคลง

- ๑ วันเสาร์^๕ก^๕ม^๕เจ้า^๕ร^๕อ^๕ค^๕
ง^๕า^๕ม^๕ส^๕อ^๕ค^๕ก^๕อ^๕ค^๕ณ^๕ค^๕ม^๕อ^๕
เสาร์^๕ภ^๕ก^๕ต^๕ร^๕ร^๕ก^๕น^๕าง^๕ฎ^๕า
เม^๕ย^๕ม^๕ง^๕พ^๕น^๕ไว^๕
ค^๕ล^๕ง^๕ค^๕ว^๕ร^๕อ^๕
ก^๕ล^๕น^๕ไ^๕ก^๕ล^๕
เสาร์^๕ช^๕อ^๕น^๕
แ^๕ห^๕ง^๕ห^๕อ^๕ง^๕พ^๕ิ^๕มา^๕น^๕เสาร์^๕ร^๕

ภาพย์

- ๑ ส^๕ง^๕ส^๕า^๕ร^๕ร^๕ำ^๕ร^๕ัก^๕ก^๕ัน
ร^๕ัก^๕เม^๕ย^๕เส^๕ย^๕ค^๕ว^๕ต^๕า^๕ย^๕
ถ^๕ว^๕น^๕เจ^๕็^๕ว^๕น^๕อ^๕น^๕ใจ^๕ช^๕า^๕ย^๕
ส^๕า^๕ย^๕ส^๕ค^๕ใจ^๕ไม่^๕เห^๕็น^๕เล^๕ย^๕

โคลง

- ๑ ส^๕ง^๕ส^๕า^๕ร^๕ร^๕ำ^๕ร^๕ัก^๕เจ้า^๕
ถ^๕ว^๕น^๕เจ^๕็^๕ว^๕น^๕ใจ^๕ช^๕า^๕ย^๕
ร^๕ัก^๕เม^๕ย^๕เส^๕ย^๕ค^๕ว^๕ต^๕า^๕ย^๕
ส^๕า^๕ย^๕ส^๕ค^๕ส^๕ว^๕า^๕ภ^๕พ^๕น^๕
โ^๕ม^๕ฉ^๕า^๕ย^๕
ช^๕น^๕ช^๕
ค^๕ิ^๕ก^๕ว^๕า^๕
ห^๕อ^๕น^๕ไ^๕ค^๕เ^๕็น^๕เล^๕ย^๕ ๖

ภาพย์

- ๑ เดือนห้าอำ โฉมงาม การออกสนาม ตามพีไคล
สงกรานต์การขุญไป ไหว้พระเจ้าเข้ายิฉท์ถววย

โคลง

- ๑ เดือนห้าอำรปล้ำ โฉมฉาย
การออกสนามเหลอหลาย หลากเหลัน
สงกรานต์การขุญผาย ตามพี
พระพุทธรูปฤาเว็น แต่งเข้ายิฉท์ถววย ฯ

ภาพย์

- ๑ เดือนหกสกรกฝนสววรรค์ จรทนังคัลตามพิธิ
แรกนาเจ้าจรณี พืดูเจ้าเปล้าใจหาย

โคลง

- ๑ เดือนหกตกครันครน ฝนสววรรค์
พิจรทนังคัล ก่อเกล้า
แรกนาจอมไอสววรรย์ กรุงเทพ
พิแลย์เห็นเจ้า 2/07/2566 เปล้าแล่วใจหาย ฯ

ภาพย์

๑ เดือนเจ็ดเจ็ดค่ำแล้ว ผู้ผู้
 ร่างระทวยสวยโสภา พยางค์แล้วแก้วกลยา
ผู้ผู้
พิว่วนชุ่มอารมณ์

โคลง

๑ เดือนเชษฐเจ็ดค่ำแล้ว ชกฮา
 เรียมเร่งไกลกัลยา ขาดพร้อง
 รูปนัยสร้อยโสภา วรภาค
 ใจพ่วนชุ่มซึ้ง ซัดแก่นอารมณ์ ๆ

ภาพย์

๑ เดือนแปดเจ้าพศลา เข้าพระวษาสังฆาราม
 พร้งพร้อมเจ้ายอมตาม ไปด้วยพลพนดวาย

โคลง

๑ เดือนแปดพุทธชยตรา พระวษา
 ทายกมีศรัทธา ต่างเท่า
 โคมงามตามเวียมศลา นบนอบ
 เมียงหมสพนเจ้า รูปนัยมเทียบนดวาย ๆ

ภาพย์

๑	เดือนเก้าเขาคาหนึ่ง	พราวพงถึงเทว
	หลยบอณนหอนม	สังขงศขทกชคอบนาง

โคลง

๑	สาวนกลมาคร้อน	รนา
	เรียมรำพงชญา	แหยโให้
	หลยบอณนหอนสยายช	รณรอก
	ศขข้มแต่ไค	โตกสร้อยคอบศรี ฯ

ภาพย์

๑	เดือนสิบเก้าสร้อยสวค	พิชราชตามโยราณ
	ช่างมาอำสระสนาน	ผคพานไไไม่เห็นอร

โคลง

๑	ภทรบทกลมาคแล้ว	สงสาร
	สารทพิชโยราณ	หอนวัน
	ช่างมาอำสระสนาน	วรรบ
	เขาผคพานไไเหลน	ไปไไไไเห็นอร ฯ

ภาพย์

- ๑) เคื่อนสิยเบ็คเสร์จสำแดง เรือกงแข่งตามพิธิ
พายงามตามชลธิ พัดเจ้าเปล้าเช่นทวย

โคลง

- ๑) ฮาสชคดมาศแคว้น กรงไกร
เรือกงกระพรหมไซย ชนสู้
กิงไกรสรจักรโคต เทียบท่า
ทองอร่ามงามแข่งชู้ พนคนเคียว ๆ

ภาพย์

- ๑) เคื่อนสิยสองถ้องแฉวโคม แสงสว่างไพยมไสมนศา
เว็องรุ่งกรงอยชยา วันทาแล้วแก้วไขเห็น

โคลง

- ๑) กตึกมาศถ้อง แฉวโคม
แสงสว่างแลลชยไพยม ผ่องแผ้ว
ชยชยาเปรียบแสงไสม ไส้ส่อง
ชมชชวันทาแล้ว มิ่งน้องฤาเห็น ๆ

กาพย์

- ๑ เเคอนอ้ายผายกรงท้าว พริ้ววักกล่าวกลแสง
 เเคอนนพอแกลง กลั่มท่องพาคลาอวไกล

โคลง

- ๑ มฤคเค็ยวคคมาศักล้า ลมแรง
 ว้าว้าวพริแสง
 เรียบชอพิแกลง
 ส้าวสังขนลชยพา
 แผล่งหล้า
 โดยคี่
 ร้ายร้องคิงสาว ฯ

กาพย์

- ๑ เเคอนยเจापเฮย
 ตรีอำมพววย
 เจ้าย่อมเคยตามพิชวย
 พิชทานผ่านชยชยา

โคลง

- ๑ บคมาศตามพควย
 ชรอาพวิพรายกาย
 คิวำยววยสมาย
 พิชทานผ่านพา
 เเคอนฉาย
 ดวงหน้า
 คี่เล็ก
 ครอบแควนแควนคิน ฯ

12/07/2566

ภาพย์

- ๑ เทือนตามเคยตามพ ^คค ^คค ^คค
 เผาเข้าเงางามแฝง ^คค ^คค ^คค ^คค
 ๒ คพิฉฉารท้อแสดง
 พงศ์พวกพ้องน้องเคยค

โคลง

- ๑ มาชมมาค้ขางเป่ล่งถอย ^คค ^คค ^คค ^คค
 ฉารท้อพิฉแสดง ^คค ^คค ^คค ^คค
 เผาเข้าเงาเคยแฝง ^คค ^คค ^คค ^คค
 โนนาคยรยาศรวเียง ^คค ^คค ^คค ^คค
 ๒ เวียมแกลง
 ขอกเียง
 พงศ์พวก
 ๓ อย่างหน้าเ็นค ๓

ภาพย์

- ๑ เทือนสพิศตรค ^คค ^คค ^คค ^คค
 ชำระพระชินศรี ^คค ^คค ^คค ^คค
 ๒ เจ้างามสพิศผาคค
 ๓ หมตผงเผาเข้ายฉทถวาย

โคลง

- ๑ การขญุผคณมาค้ฉิ่ง ^คค ^คค ^คค ^คค
 ขาวสภผคผาคค ^คค ^คค ^คค ^คค
 ชำระสระสรัง ^คค ^คค ^คค ^คค
 ผงเฝ้าเท่าหมตแล้ว ^คค ^คค ^คค ^คค
 ๒ นารี
 ๓ ส่องแก้ว
 พทจรย์
 ๓ แต่งเข้ายฉทถวาย ๓

ภาพย์

๑	สังสารเวรมงคลาคันธ	สิบสองเดือนสิบนครบย
	วิญจวนครวญหาศวี	สุตสวาทพนอยู่ไหน

โคลง

๑	สังสารเวรมงคลาค์แคลว	สัตว์
	สิบสองเดือนสิบนครบย	ขวยเจ้า
	วิญจวนครวญหาศวี	แสนสวาท
	โธกว่านวลเจ้า	พนเป็นไหน ฯ

ภาพย์

๑	ฤควรมิมหันต์	สาวโฉมสวรรค์พิศมูหาย
	วิษนรณสกลกาย	ชายนั้นนอนห่อนญาเป็น

โคลง

๑	ฤควรมิมหันต์	โลกา
	โฉมสวรรค์พรรณโสภา	พิแคล้ว
	เวียงมรอันธรกายา	ชดแท้
	นอนนิ่งคตงคณงแก้ว	กายัญญาเป็น ฯ

12/07/2566

กาพย์

๑ ฤๅรวสันต์
ไม่ศขทุกขอาคร

เนอนวลจันทรพรอญสุญ
ภูลเพิ่มควำน้ำตาฝน

โคลง

๑ ฤๅสวาทพร้อม
นกเอนงเนอนวลจันทร
ไม่ศขทุกขเอนงนนต์
ภูลเพิ่มเต็มทุกขเัว

พรอสนต์
พิเหลา
นองเนตร
ควำน้ำตาฝน ฯ

กาพย์

๑ ฤๅครเหม็นค
น้ำค่างว่างลมชวย

เนอกลนจันทรนอนหอมรวย
ด้วยไกลสมรท้นชนเียน

โคลง

๑ ฤๅควำวำหอง
เกลยงกลนจันทรนฤมล
น้ำค่างว่างลมทน
ใครระกอดควำหรง

หาวยน
เพองพง
ฤๅรอก
ชุ่นเนอเสมอสมร

12/07/2566

ภาพย์

- ๑ ส่งสารรักนางงาม สามฤกษ์อยู่โหยหา
รูปเต็มของเวียมฮา คลาคคลาศเจ้าเค้าอกตรม

โคลง

- ๑ ส่งสารการพรวกแก้ว หทัยา
สามฤกษ์โหยหา คู่เกล้า
สนิทเวียมเข็มเอกา ย่าง
สตรสาวคิคลาศคลาเจ้า ขกว้างเกรียมตรม ฯ

ภาพย์

- ๑ บัชวทชวทเศษซา โฉมหลากหล้าน่าเ็นค
บัชวทเป็นชชหน เพือเวียมร้างอังการบ

โคลง

- ๑ อินทรวงทรงเทวศก้วย ตาคร
โฉมชนนำเ็นค ก้วนร้าง
บัชวทชอแห่งหน โดยคลา
เพือเจ้าไกลเวียมอ้าง ถถวนการบ ฯ

กาพย์

๑ บัณฑิตรักชอโค
ใจพนักอกร

เจ้าโคมไฮโสภาพร
เจ้าเพื่อนนอนหอนเห็นเลย

โคลง

๑ พฤตกำจำเวียร
โคมไฮโสภาควร
ใจพนักอกร
พรวกเพื่อนนอนสมรเจ้า

ทั้งมวญ
คู่เกล้า
ทรงเทวศ
หอนได้เห็นเวียร ฯ

กาพย์

๑ บัณฑิตว่าชอเสอ
คนระบือภาทั่วเมือง

นางอันเนอเรือชาวเหลือง
โคมเจ้างามทราวมเซยหาย

โคลง

๑ พยัคเขนทรชอถว
สมรรย์เรือชาวเหลือง
ฝูงคนเล้าภาเนือง
เขาวางามนิกเจ้า

ทั้งเมือง
หลากเหล่า
ในโลก
พนมหาย ฯ

กาพย์

๑ ขี้เถาะจำเภาะกถ่าย
เทขวหาคลาแห่งโก

เคราะห์พี่รายเจ้าหายไข
ใจเวียนม่น้อยเห็นนาง

โคลง

๑ สระสนามเมศอ้าง
เคราะห์พี่รายนางไกล
เวียนม่น้อยเทขวแทนโต
ใจพี่เท่าหิ่งห้อย

อรไกล
โคกสร้อย
ทุกตัว
ผอแลวอรเคย ฯ

กาพย์

๑ บ่มะโรงชื่อนาควา
เร่งคิดอนิจจา

สายสทสวาคีคลาคไกลตา
ไอน้องรักจักเป็นไฉน

โคลง

๑ พรรส่นมันเนตรน้อง
ชลเนตรน้องไยนา
เร่งคิดอนิจจา
ไอน้องชคลาคคล้อย

ไกลตา
หยดข้อย
ในโลก
ข้านคนเป็นไฉน ฯ

กาพย์

๑ ขี่มะเสงเลงของ
เทพาพาน้องไป

เจ้าคาตรอยู่ทิศใด
ชมสู้สองห้องฟ้าฤๅ

โคลง

๑ วิสัสนาเมศเจ้า
คาตรอยู่ทิศใด
เทพาพานางไข
ชมสู้ชมในห้อง

มาไกล
นิมน้อง
นิทรแนบ
ฟากฟ้าสวรรค์ฤๅ ฯ

กาพย์

๑ ขี่มะเมียบ่ดเมียบวก
กรรมโตได้ทันเวียน

พรกนของกษัตริย์
ฤๅขมาพานางเห็น

โคลง

๑ มะเมียบ่ดเมียบ่ด
พรกนของกษัตริย์
กรรมโตได้ทันเวียน
ข่มงม้าพาเว

ชกเวียน
เท่าแท้
ลัดลอบ
วากเว้าหาย ฯ

กาพย์

๑ บ่มะแม่แต่จากเจ้า
สัมกินไม่ยินดี

ขกินเข้าเข้าราศรี
ครองชีพไว้ใครเห็นนาง

โคลง

๑ บอชพลคหน่น้อย
โภชนข่กินเป็นข
สัมกินปยินดี
ครองชีพเรื่อยไว้ดำ

สาวศรี
เนิ่นชา
ปานโภชน
ใครไต่เห็นนาง ฯ

กาพย์

๑ บัวอกอกใหม่แล้ว
บัวอกช่อวานร

พี่เร่งแคว้วดวงสมร
เจ้าเพื่อนรอนนเรื่อยหายไป

โคลง

๑ พรราชาพาลิศาเจ้า
เรื่อยเร่งไกลดวงสมร
บัวอกช่อพานร
นางเพื่อนรอนนเรื่อยเจ้า

จ้าวร
ขาดเกล้า
นบเนือง
พินหายไป ฯ

กาพย์

- ๑ ขั้วระกาคลาคลาศเจ้า พัสร้อยเครวแหบไทยหา
โคมเคลลาเจ้าฟ้า อ่อนอาลัยใคร่ครอมตาย

โคลง

- ๑ กุกกุกุสทเสนห้เจ้า ไกลตา
เครวร้อยหิวไทยหา รำร้อง
โคมเคลลาเจ้าฟ้า อรเอี่ยม
อ่อนฤไทยแล้วร้อง ใคร่กลั่นใจตาย ฯ

กาพย์

- ๑ ขั้วขร้อแวนัก ออกหอสลักจกจำตาย
ควรฉนักรักโคมฉาย พชายห่างร้างแรมศรี

โคลง

- ๑ คิททุกซุกกกระไค ขั้วปลาย
ทรวงหอสลักจำตาย เกอขไกล
ควรฉนักรักโคมฉาย เฉลิมรูป
กรวมก่อนตามทนไห ไรศรีร้างแรมสมร ฯ

กาพย์

๑ ขกญครันอ้งวัง
ศรีสวัสดิ์ไปงค

เรียนไกลข้างห่างเทพ
อย่ามิใช้ให้สำราญ

โคลง

๑ ขกญสักรเศคแคล้ว
เรียนห่างวังเทพ
ศรีสวัสดิ์อยู่งค
หายโรคโพบโพบเจ้า

กลางศรี
ค่าเช่า
ศขภาพ
ศขล้ำสำราญ ฯ

กาพย์

๑ สงสารการโพบให้
วาร้องสืบสองข

นางไกลจรจรนารี
พ่วงแคล้วแก้วกัลยา

โคลง

๑ สงสารการแหยให้
หายห่างจรนารี
วาร้องสืบสองข
กรรมพ่วงแคล้วเจ้า

แสนทวี
ผ่ายเฝ้า
ฤาเหนอย
แก่นแก้วกัลยา ฯ

กาพย์

๑ พระเจ้าเกล้าธนวรรต เสด็จยวยาตรคลาศคลาโคละ
 ธารโคกเวียนโคกใจ ทั่วไพฑูริย์น้อมองอารมณ์

โคลง

๑ พระบาทนรนาถเจ้า กรงไกร
 เสด็จพยุหยาตราไป เถื่อนถ้อง
 ธารโคกช่วยโคกใจ จักขาด
 ทั่วไพฑูริย์น้อมอง ชื่นคล้าชกตรม ฯ

กาพย์

๑ พรหมพุ่มหมู่เสนา พลช้างม้าตากันไป
 ทรงช้างระวางใน เทพลีลาหลังคาทอง

โคลง

๑ พรหมพุ่มหมู่มากช้อง เสนา
 แคร่แขกแคร่ลันดา แห้วแห้ว
 ทรงช้างระวางขวา สงใหญ่
 12/07/2566
 เทพลีลาหลังคาแห่น ทนงไรเรือนทอง ฯ

ภาพย์

๑ เครื่องสังเคียงคึกัน
ขึงแสงพระสรिया

กลึงกลดคันเพียงขวัญตา
ชอกโยกขัณฑพชนิกาย

โคลง

๑ เครื่องสังเคียงขั้วเรียบ
เชนพระจรรคเค็นใน
จ่างอนโตมรไซย
โยกขัณฑพชนิเยอง

เวียงไสว
รวางเครื่อง
เซิญแห่
ยายเลองทองวาว ฯ

ภาพย์

๑ ชาวเจ้าเหล่าชาวแม่
ชกขขจาลอง

นึ่งห่มแพรแลรวทอง
ผองผวน้ำอำองค์อร

โคลง

๑ สาวสนมกรมฝ่ายห้าม
นึ่งห่มเวองรวทอง
ชกขขจาลอง
ผวผองย่องขิมเยี่ยม

ทั้งผอง
ก่องแก้ม
ลายเลิศ
เพริศหน้าตาเพรา ฯ

ภาพย์

๑ เรียมเห็นแต่นางชน
ก็กลิ้งค้ำงไป

ไม่ชวนเหมือนสายใจ
โหยละห้อย คอยถึงแล

โคลง

๑ สาวกรรพรั้งพร้อม
เห็นข่มเหมือนสายใจ
ว่าพึงตกลงไป
พราวพราวน้ำเนตรขยับ

นางใน
ละห้อย
เนอะเทวด
มั่งมั่งคอบแล ฯ

ภาพย์

๑ ศุขรมย์ชมหม่มไม้
เขาแดงแหล่งห้วยถาวร

ชมนกในไพรพงสถาน
ร่มรื่นสนกชกค้ำง

โคลง

๑ ศุขรมย์ชมหม่มไม้
ชมนกไพรพงสถาน
เขาเขียวท่งห้วยถาวร
ร่มรื่นลำน้ำเด่น

เลือนลาน
หลากเหลัน
รินร
แก่งก้องคณาง ฯ

ภาพย์

๑ มะกรุดสองแถวทาง
แกเกลาเขาผงลม

กิกมะกรุดนางสาวสละม
กลันขรรายเวียมสยายใ

โคลง

๑ ต้นมะกรุดสองเถื่อนถ้อง
มะกรุดเหมือนนางสละม
แกเกลาเขาผงลม
ขจรสุคนธกลันเกลยง

แถวพนม
พ่างเพยง
รวยรณ
รณลาเวียมสยาย ๗

ภาพย์

๑ ต้นนาคอกไม้เทศ
ตอกไม้ยอมตอกคำ

กลันวิเคียนกเหมือนน้ำ
เจ้าชมพุกห่มงาม

โคลง

๑ น้ำตอกไม้เทศแท้
น้ำกลันเมืองเทศปาน
สมรอตคอกคำวาน
รณเจ้าชมพลา

เป็รียขย่าน
กลันเกล้า
ชินค
ห่มเจ้าหอมงาม ๗

12/07/2566

กาพย์

๑ การเกิดเพศผิวเนื้อ
หอมกล้ำการเกิดป่อง

ค. เหลือง เรือ เยื่อ โย ทง
เปรียบกลั่นเจ้าเครือช้อยอาย

โคลง

๑ การเกิดผิวเนื้อ
เหลืองเนื้อเยื่อโยทง
หอมกล้ำการเกิดป่อง
กรายร้อยค้อมถกเจ้า

รังรอง
ห่อนเครือ
ปนเปรี้ยว
พ่ายแพ้อัยอาย ฯ

กาพย์

๑ คันทกรายเหมือนนางกราย
น้อยนาฏผาคผายสัสม

เดินหิวชายหมายตาคม
พริกแจเท่าควเรียม

โคลง

๑ คันทกรายคึกข่างเขื่อง
เดินหิวชายตาคม
น้อยนาฏผาคผายสัสม
พริกแจเท่า

เขวกกลม
เลื่องเหล้า
ทิพรย
เท่าคววควเรียม ฯ

กาพย์

๑ อัญชันคิอัญชัน ทาควมั่นกันเลิกปลาย
 ชำเลื่องเยืองตาชาย ชายชมนักมักแลตาม

โคลง

๑ อัญชันคินึงอ่าเห่า โคมฉาย
 คิวเคลือบมั่นกันปลาย เลิกช้อย
 ชำเลื่องเยืองตาชาย เหนียง
 ชมเพลินคีนคล้ายคล้อย บ่ายหน้าแลตาม ฯ

กาพย์

๑ เรียมคินงถนวลนาง หมู่มั้ส่ลางชอชางเข้า
 คิคชางนางชาญเฉลา ทำสิ่งใดไ่้งามก็

โคลง

๑ เรียมคินงถนวลแน่นเื้อ นางเยาว์
 ไม้ชอชางเข้าเรา ว่าไว้
 คิคนางชางชาญเฉลา ผลิตภาพ
 ทำสิ่งใดยอมได้ ๑๗๐๒/2566
 ุปลาทรงคี่ ฯ

๕๓

ภาพย์

- ๑ กหลายขานกลยชอชย คคกกระทงน้อยวางพานทอง
- หอมรณชนชมสอง หยบคอกไม้ให้นางคม

โคลง

- ๑ กหลายกลนเพองพง เนองนอช
- นกกกระทงใส่พานทอง ก้าก้าว
- หอมรณชนชมสอง ส่วงวาศ
- หยบร่อหมกเจ้า ย้ายหน้าเขื่อนเสียบ ฯ

ภาพย์

- ๑ จำข่าขานนยน คคคสร้อยสนเจ้าเคยกรอช
- นอนแนบแอบอิงสอง เจาถววยพทขรรชม

โคลง

- ๑ จำข่าขานช้นชอชย เนองนอช
- คณงสร้อยสนนางกรอช เกยวแหนน
- นอนแนบแอบอิงคคคชอง ไสเยศ
- ถววยพวางขนแดน เว้นพวยขรรชม ฯ

12/07/2566

กาพย์

๑ พุกทิวาจากดวงน้อยน้อย คีตกวีร้อยพวงมาโดย
จำปาสายสุทไธ งามเกษเกล้าเจ้าถศกถวาย

โคลง

๑ พุกทิวาจากดวงน้อยกลิ่น เปรมใจ
เจ้าช่างกรองมาโดย เลิศแล้ว
จำปาเสียบแซมใน มวยม่น
หอมพสมนของแก้ว ถศกพยอมทุกถวาย ฯ

กาพย์

๑ ลำควนเจ้าเคยร้อย กรองเป็นสร้อยลำควนถวาย
เวียนสมคมสยาย พี่เฮาสร้อยห้อยคองนาง

โคลง

๑ ลำควนปลิดกิ่งก้าน สนสาย
กรองสร้อยลำควนถวาย คำเจ้า
ชมคมกลิ่นสยาย ใจพี่
เฮาสร้อยห้อยคองเจ้า แนนหน้าชมโฉม ฯ

ภาพย์

๑ เห็นไม้ซ้อเทพ
ภิรมย์ชมชวนเชย

คึกเทวพย์อุ้มเคย
เมื่อไรเลยจะเห็นนาง

โคลง

๑ เทพเป็นซ้อไม้
คึกเมื่อเทวเคย
ภิรมย์ชมชวนเชย
โฉนจักเห็นหน้าเจ้า

ฤาเสยข
ครุ่นเกล้า
นอนแนย
หนุ่มน้อยโฉมสมร ฯ

ภาพย์

๑ เห็นไม้ซอนางแย้ม
สาวหยุกคยอมอชาย

คิกนางแย้มโอยรู้พร้อมพวย
พย์อุมยคสคเส่นห่ม

โคลง

๑ นางแย้มเป็นซ้อไม้
ตริกเมื่อแย้มโอยรู้เพรา
สาวหยุกคยอมอเรา
พยคสคเส่นหกลดา

สงเสลา
เพริศหน้า
ชมช่น
กอกนอองชมเชย ฯ

กาพย์

๑' ไม่นานเคยชานหน้า หิวร้อว่าตาเมียงมัน
 พมเรียงเรียงหน้ากัน ยามเมือก่อนยห้อนไกล

โคลง

๑' ไม่นานชานนแนบหน้า นวลจันทร์
 หิวร้อตาเมียงมัน ค่อยค้อย
 พมเรียงเรียงกัน ฤกครแนบ
 ยามเมือก่อนฐานอิง ห่างห่างเจียรไกล ฯ

กาพย์

๑' จึงจ้อคราวพจจ้อ ย่อมวิกร้อค้อย้ายวน
 ไม่วอเหมือนวอสรवल หิวร้อรณชนชมศรี

โคลง

๑' จึงจ้อคราวพจจ้อ เรียมกวน
 วิกร้อค้อย้ายวน ย้ายม
 ไม่วออย่างวอสรवल พลางพลอก
 หิวร้อรณชนชมศรี ค่อยค้อย่างตาสมร ฯ

ภาพย์

- ๑) คั้นปรักคึกปรักคัลย เจ้าประตัยพลชยแหวนราย
หีบแย่งแต่งก่องกาย ชายน้ำพิศพิศเป็นนวล

โคลง

- ๑) ปรักคึกปรักคัลยเจ้า โคมฉาย
นางประตัยพลชยแหวนราย ร่วงร่วง
หีบแย่งแต่งสกลกาย แลเลิศ
ทาแย่งพิศกลนพ ผ่องหน้านวลงาม

ภาพย์

- ๑) กล่าวพิ้อจำเภาะนัถ ไม่รังรักคิครักช
สี่เสียดเสียดนางนอน หว่าจวนว่าให้นางคั้น

โคลง

- ๑) กล่าวพิ้อจำเภาะแต่ด้วย สายสมร
วังรักนกรักช แนนข้าง
สี่เสียดเสียดนางนอน นชแนบ
จวนว่าว่ามาข้าง เร่งให้นางคั้น

กาพย์

- ๑ ไม^๑เล^๑ย^๑ย^๑มา^๑ห^๑ม^๑ค^๑ ค^๑น^๑ส^๑ย^๑ร^๑ศ^๑ร^๑ค^๑ำ^๑ส^๑ม^๑ร
 เ^๑ง^๑ำ^๑ำ^๑ำ^๑ค^๑ำ^๑ส^๑อ^๑น ค^๑น^๑ส^๑ม^๑เ^๑ำ^๑เ^๑ำ^๑เ^๑ค^๑ย^๑ฝ^๑า^๑น

โคลง

- ๑ ค^๑น^๑เล^๑ย^๑ย^๑เ^๑ล^๑ว^๑ห^๑ว^๑น เ^๑เ^๑น^๑อ^๑ร
 ส^๑ย^๑ร^๑ศ^๑ร^๑ค^๑ำ^๑ส^๑ม^๑ร ส^๑ว^๑าง^๑ไ^๑้
 เ^๑ง^๑ำ^๑ำ^๑ำ^๑ค^๑ำ^๑ส^๑อ^๑น เ^๑ร^๑เ^๑ม^๑ล^๑ัง
 ค^๑น^๑ส^๑ม^๑เ^๑ำ^๑เ^๑ำ^๑ไ^๑้ ย^๑อ^๑ก^๑เ^๑ำ^๑ถ^๑ว^๑า^๑ย^๑า ฯ

กาพย์

- ๑ ก^๑ล^๑ม^๑พ^๑อ^๑พ^๑อ^๑เ^๑ร^๑เ^๑ม^๑ค^๑ค^๑ เ^๑ร^๑เ^๑ม^๑ผ^๑อ^๑ศ^๑ร^๑ม^๑ผ^๑อ^๑ช^๑ม^๑
 ม^๑ร^๑ร^๑ม^๑ท^๑ก^๑ช^๑ร^๑ง^๑ร^๑ม^๑ ค^๑น^๑ม^๑ง^๑เ^๑ร^๑เ^๑ร^๑เ^๑ม^๑เ^๑ร^๑ห^๑า

โคลง

- ๑ ก^๑ล^๑ม^๑พ^๑อ^๑พ^๑อ^๑ศ^๑ร^๑ก^๑ร^๑ว^๑น เ^๑ล^๑ด^๑ิง^๑ส^๑ม^๑
 ใ^๑ฝ^๑อ^๑ม^๑ร^๑เ^๑อ^๑ช^๑ม^๑ ห^๑ล^๑ก^๑เ^๑ย^๑ว^๑
 ม^๑ร^๑ร^๑ม^๑ท^๑ก^๑ช^๑ร^๑ง^๑ร^๑ม^๑ อ^๑ก^๑อ^๑ย^๑
 ค^๑น^๑ม^๑ง^๑เ^๑ร^๑เ^๑ร^๑เ^๑ม^๑เ^๑ท^๑ย^๑ว วั^๑ำ^๑ร^๑อ^๑ง^๑เ^๑ร^๑ห^๑า ฯ

ภาพย์

๑	สนสร้อยสร้อยหาน้อง สข้าย้าจิตรใจ	ต้นมะคั่งคั่งต้อตวไฉน ต้นโกให้ให้หานาง
---	-------------------------------------	---

โคลง

๑	สนสร้อยสร้อยโคกค้วย หมากคั่งคั่งต้อตวไฉน สข้าย้าจิตรใจ ต้นโกให้ให้แล้ว	นางไกล ห่างแก้ว จักขาด ครุ่นให้คนงนาง ฯ
---	---	--

ภาพย์

๑	กำจกกำจกพ หงหายนางหายสูญ	มะตมตทของค้อร ต้นเตาร้างร้างแรมข
---	-----------------------------	-------------------------------------

โคลง

๑	กำจกจกแล้วห่อน มะตมตทรวงอูร หงหายเจ้าหายสูญ ต้นเตาร้างเรียงมวาง	ส่มขรณ ขคขวาง แลเปล่า อรนอขแรมข ฯ
---	--	--

12/07/2565

ภาพย์

- ๑ ไม้ โรคคึกโรคคา พังอากาศชะโลมให้
มะไฟร้อนคือไฟ ต้นประจำเคยประยา

โคลง

- ๑ ไม้ โรคคั่นงโรคร้อน ภายใน
พังอากาศเย็นใส ลุยได้
มะไฟเผาเพียงไฟ ดนลาม
ต้นประประยาให้ พี่เจ้าชะโลมเนือง ๆ

ภาพย์

- ๑ ชมพชมพนาง ช่างย้อมรำกำดีใส
แปลขปลายชายอกใจ ดิกลลิตคาตปลาตัก

โคลง

- ๑ ชมพกลั่นผ้าเจ้า ตาคว
สกลั่นชมพก ขคคย้อม
แปลขปลายชายในอ ระเวียม ใช้นา
ดิกลลิตคาตงามพอรอม เพร็ดหน้าตมสววย ๆ

กาพย์

๑ ระกำล้าลกสล้าง
สมรพม์ขลิบโลม

คิดผ่านางตาระกำโลม
ใจทั่วโลกโคกคัลลยหาย

โคลง

๑ ระกำล้าลกขุ่น
คั่นงผ้าตาระกำบาง
มีขลิบหีบทรงพลาง
มีโรคโคกคัลลยข้อง

สองทาง
นึมน้อง
โลมโลก แลนา
ซึกคั่นเห็นหาย ฯ

กาพย์

๑ หงอนไก่คิดเห็นอเคษ
หน้าทองก่องสายสร้อย

ชมพเทศม์ขลิบรอย
ห่มย่างเยองชำเลองแล

โคลง

๑ หงอนไก่คั่นงผ้ากำ
ชมพเทศม์ขลิบช้อย
หน้าทองน่องห่มรอย
เดินล้ำข้างย่างเยอง

สาวสร้อย
กลืนเผอง
รางว่าง
แซมชำเหลือบแล ฯ

ภาพย์

๑ ทบทมตรกผาส
ชลยทงทงตรม

น้องห่มสตีทม
หน้ากระขายพรายพรยทง

โคลง

๑ ทอกแคงแสงกำไม้
นภห่มสตีทม
ชลยมีสการม
เส่นกระขายพรายหน้า

คิอพิมพ์ เคยวนา
กำผ้า
ริงรอย
อ่าพรงพรยทง ๑

ภาพย์

๑ ไม้มะคองคองตาพ
คิตชลยหยบห่มบาง

ทวผาสหมากสุกนาง
เห็นรางวัลพอย่น

โคลง

๑ หมากคองคองเนตรเถยว
นภผ้าหมากสุกนาง
ปลิวปลิวสไยบางบาง
รางวัลคักคัก

12/07/2566

พลางพลาง
หยคยง
ของย่อง
ใคร่เห็นขนขน ๑

ภาพย์

๑ กรรณิกากันตีเสก
เห็นเนอเรือโรงรวง

คิคผ่าเสกคิคขลิขนาง
ห่มสองข่าอ่าโนเน

โคลง

๑ ผ่าตมขลิขเนอ
ก้านกรรณิกาสี
โนเนนาคนขงลี
เม็ขมิ่งเรือมคเจ้า

ขางคิ
เสกเก๊า
ลาเสก
ห่อนไก่อวางศา ฯ

ภาพย์

๑ ผ่ายแคงพอสขตา
หอมกลินพุงวังเวง

พนกผ่าสแคงเอง
คิคขลิขใหญ่ใหม่แกมทอง

โคลง

๑ เห็นผ่ายแคงคอกกั้น
คินงผ่าสแคงเอง
น้องห่มอ่าโคงเอง
คิคขลิขใหญ่ใหม่เจ้า

โคงเอง
อิกเหล้า
นวยนาค
คินผุงแกมทอง ฯ

ภาพย์

๑ เห็นท่านในชลธิ
สมรพตคชลยพราย

ถวิลผ้าสลักท่านสาย
ทองช่องใหม่ในริ้วเรียง

โคลง

๑ เห็นท่านลงทองทอง
สลักท่านผ้าสาย
หญิงนางห่มกรวยกรวย
ชลยทองช่องใหม่หน้า

ชลหลาย
สวาทชา
โนนาท
อร่ามล้วนทองพราย ฯ

ภาพย์

๑ ขวายนในคงคา
นวลลของช่องชลยนาง

นกผ้าสัขวโรยบาง
น้องเราห่มลอยชายงาม

โคลง

๑ ขวายนงามพัตน
นกผ้าสัขวโรย
ทรงชลยช่องชายไสย
เห็นห่มสมบนเของ ^{๑๒/๐๗/๒๕๖๖}

แตโดย
กลนเผอง
ยวนผาด
ข้าเจ้าลอยชาย ฯ

ภาพยี่

๑ มะม่วงไฟรอบห่อนม

คิคม่าลีม่วงห่อนแทน

ขลิบข้าวคาคักแทน

หน้าทอทองครองชายทรง

โคลง

๑ มะม่วงใบอ่อนเจ้า

เรียงแหงน หนา
ข

คิคม่วงอ่อนอรแทน

ฉีกผ้า

รงขลิบคาคักแทน

ริมเรือง

ถักทองกรองข้ายหน้า

ปลาตเจ้าเคยทรง ๑

ภาพยี่

๑ เรียมเห็นดวงอัคคี

ถวิลผาสักวันเพลิงสมร

ชาวเหลืองเรืองอรชร

เห็นรักรอนอย่างไซยชาย

โคลง

๑ หุงโกลขนควันคนกลุ้ม

อัคคี

ผ้าห่มควันไฟลี

สวาทษา

มีขลิบหยิบทรงลี

ลาเลื่อน

เห็นรักรอนอ่อนหน้า

ข้างเบื้องไซยชาย ๑

ภาพย์

๑ เห็นแม่หมเขยของบนพา
ชลิตของย่องยงบาง

เริ่มมคิตัวโกทร่านาง
เจ้าสขคชชายกรวิตกรายงาม

โคลง

๑ เห็นแม่ชวลีล้องพา
นภเสโกทร่านาง
ชลิตของย่องยงบาง
เจ้าสขคชชายฉวย

ชมพุดาง
ร่างน้อย
ลคเลือน แฉวนว
กรคินวกรายโฉม ๆ

ภาพย์

๑ บัวขาวคือน้ำขาว
เจ้าห่มการพลี

งามเลิศลาวตานาค
หน้าเจตชนคันทองรวช

โคลง

๑ บัวขาวคือน้ำขาว
ขาวฉานาเนอศ
ศรวสงชมพลี
เจ้าห่มหน้าเจตชน

สาวศรี
เฮกน
โคยขนาด
เนองรวทของพราย ๆ

กาพย์

๑ ผงรวงพริกปอง	ผ้าขาวกรรองลายดอกงาม
ข้อมห่มเข้าอราม	หน้าเจียรยาตปลาตตา

โคลง

๑ ผงหลวงรวงเก๋าร้าง	ริ้วมปอง
ผ้าห่มขาวผศกรอง	ลูกไม้
สำรียัพยเชิงทอง	ลอบคอก
หน้าเจียรยาตปลาตให้	แซ่ซ้องชมโฉม ๑

กาพย์

๑ คนกผกไผผาค	ขนอากาศกายเหลือหลาย
ร้ายไม้ไผ่เรียงราย	ข้อมเกล้าคู่พ้อย์เคียง

โคลง

๑ สกณีนร่อนร้อง	ไผผาย
อากาศกายเหลือหลาย	ม้าขี้
ร้ายไม้ไผ่เรียงราย	พรางพลอก
เมียมเกลือกคตลงควผู้	พันเคินเคียง ๑

ภาพย์

- ๑ กระเหว่าคึกเสียงนาง นางนวลพลางนกันวลสมร
ชายชมพุกีคฝ้อว ไนริศตาระกำเหมื่อน

โคลง

- ๑ เสียงกระเหว่าคึกน่มเนอ สรวลสอน
นางนวลกรวญถงสมร ชุ่นซ้อง
ชายชมพล้ออน แสงกำ
ไนริศตาระกำนั้ง หม่นน่มเหมื่อน ฯ

ภาพย์

- ๑ นกขมันเหลองขมันเจ้า นกนอนเคล้าเคล้านงพงา
ถวกกว่ากว่าจะมา เห็นยางเจ้าพเจ้าคอย

โคลง

- ๑ นกขมันคึกขมันเจ้า ลลายทา
แอนเคล้าพเผาพงา พเคล้า
ถวกกว่ากว่าจะมา สมส์
เห็นนกยางเจ้าเจ้า เจ้านิ้วเรียมคอย ฯ

กาพย์

๑ ลับแลเร่งแลลับ นกหว้าขับไปว่าวอน
ชายใดไต่ค้วงสมร วานนกหว้าว่าขอคืน

โคลง

๑ นกลับแลเร่งแลลับ จับจร
นกว่าวอนว่าวอน ควนไค้
ชายใดไต่ค้วงสมร เสมอชีพ
นกว่าวอนว่าให้ ส่งน้องขอคืน ฯ

กาพย์

๑ นกชุกใครชุกนัก มาลอบลักอรรคชายา
นกกระเวนวานกระเวนหา วานนกออกออกขอเร็ว

โคลง

๑ นกชุกใครชุกพัน ควรรมา
ลอบลักอรรคชายา ซ่อนไว้
นกกระเวนกระเวนหา จงทั่ว
นกออกออกขอให้ ควนคู่มือการเร็ว ฯ

กาพย์

๑ คตขยงเคยโยกขยง
ขยงขยพฎาม

กรวนในมั่งถ้อแซ้ว
เพราะเพอเจ้าเฝ้าพยายาม

โคลง

๑ นกตขยงทงน้อง
ถ้อแซ้วหมอบพทว
ขยงขยพฎาม
เพราะเพอนวลของเจ้า

เทพ
คำเข้า
สักหยาด
เพาเพวมพยายาม ฯ

กาพย์

๑ ชมตเซียงครกกลั่นเจ้า
กลั่นน้องของเวมเอง

ทากระแจะเข้าเป็นวังเวง
พริ้อย์แดนใด

โคลง

๑ ชมตเซียงกลกลั่นเจ้า
ทากระแจะวังเวง
กลั่นน้องของเวมเอง
เวมขรู้ว้าเจ้า

กลเพลง
กลั่นเกล้า
หายห่าง
อยู่ค้ำวแดนใด ฯ

ภาพย์

๑ เห็นข้างตงอนงา
ครวญไครใจว่าหวม

คิงชนตาเจ้างอนงาม
เจ้าสาวสวักสารพักงอน

โคลง

๑ งาคชงอนเด็กช้อย
ชนเนตรนางงอนงาม
ครวญไครใจว่าหวม
เรียมว่าว่าพงเนอง

ช่งขาม นกหน้า
สองเสียง
หอย
พรากน้องนานเห็น ฯ

ภาพย์

๑ เห็นทองรังงาช้าง
แหวนประกัยกัยแหวนง

เรียมคิกข่างนางคาคทร
เจ้าสอกใส่ในน้น้อย

โคลง

๑ ทองสวมงาคชไฟ
แหวนประกัยแหวนง
ถมยาศีลาทองค
สวมใส่นวนองแล้ว

คาคทร
รูปแก้ว
มีมาก
กรายช้อยชมงาม ฯ

ภาพย์

๑ เห็นสมนเก้าอันเนอ
ชนกถยเขากของค

คิตสมนเสอเมอทรชทรง
เสอรวทองปลอองนออยงาม

โคลง

๑ เห็นสมนอันแอบเนอ
คิตสมนเสมอสมร
ชนกถยเขากขอร
เสอรวทองนออยเนอ

แนขนอน
ใส่เสอ
องค์อ่า
เอกปลอองชิตรงาม ฯ

ภาพย์

๑ น้าธารส้เขยวเขยว
ววยเวียงเคียงคักน

ปลาเขนเกล็ดยวว่ายพรพิน
แต่พอยผู้เคียววทาย

โคลง

๑ ชลธินนลเผอเฉก
ปลาว่ายพรคพิน
ฝงปลาข้อมชมกัน
แต่พอยอ้างว้าง

นิลวรรณ
แอบข้าง
เคียงครัน
ข้นข่าคนเคียว ฯ

ภาพย์

- ๑ นวลจินทร^๑นภ^๑นวลสม^๑ร ปลา^๑เนอ^๑อ^๑น^๑อ^๑น^๑เฮอร์^๑สาย^๑
สม^๑ร^๑ย^๑าง^๑ปลา^๑ย^๑าง^๑กร^๑าย น^๑ก^๑ไ^๑ศ^๑ก^๑ซ^๑าย^๑กร^๑าย^๑กร^๑วม^๑

โคลง

- ๑ นวล^๑จิน^๑ทร^๑น^๑ภ^๑อ^๑ง^๑ห^๑น^๑า เ^๑ก^๑เ^๑น^๑ห^๑มา^๑ย^๑
เน^๑อ^๑อ^๑น^๑อ^๑น^๑เฮอร์^๑สาย^๑ ส^๑ว^๑า^๑ค^๑ห^๑ย^๑
สม^๑ร^๑ย^๑าง^๑ปลา^๑น^๑าง^๑กร^๑าย ค^๑น^๑ง^๑เ^๑น^๑อ^๑
บุ^๑ร^๑ย^๑าง^๑ซ^๑าง^๑เ^๑น^๑พ^๑ริ^๑ง^๑ เ^๑พ^๑ริ^๑ศ^๑พ^๑ริ^๑อ^๑ม^๑กร^๑วม^๑ ฯ

ภาพย์

- ๑ ปลา^๑ท^๑ก^๑ซ^๑ท^๑ก^๑ซ^๑ละ^๑ห^๑ือ^๑ย^๑ เ^๑เ^๑น^๑ปลา^๑สร^๑อ^๑ย^๑สร^๑อ^๑ย^๑ฮา^๑ไ^๑ล^๑ย^๑
แก^๑ม^๑ซ^๑า^๑ร^๑เ^๑ย^๑ม^๑ซ^๑า^๑เ^๑ ค^๑ว^๑ย^๑เ^๑ม^๑เ^๑พ^๑บ^๑ส^๑ย^๑ส^๑ม^๑ศ^๑ร^๑

โคลง

- ๑ ปลา^๑ท^๑ก^๑ซ^๑ท^๑ก^๑ซ^๑ไ^๑ศ^๑ก^๑ท^๑ว^๑ย^๑ อ^๑ร^๑เ^๑ท^๑ย^๑
ปลา^๑สร^๑อ^๑ย^๑สร^๑อ^๑ย^๑ฮา^๑ไ^๑ล^๑ย^๑ ช^๑ู^๑น^๑ซ^๑ิ^๑ง^๑
แก^๑ม^๑ซ^๑า^๑พ^๑ซ^๑า^๑เ^๑ ไ^๑เ^๑น^๑อ^๑
ค^๑ว^๑ย^๑เ^๑ม^๑เ^๑พ^๑บ^๑พ^๑าน^๑น^๑อ^๑ ๒๒๑๗/๒๕๖๖ ค^๑ล^๑า^๑ศ^๑ค^๑เ^๑ก^๑ล^๑ว^๑ส^๑ม^๑ศ^๑ร^๑ ฯ

ภาพย์

- ๑ ไตรศักราชพระวามา จากสี่ศาอำโฌมสมร
พระผลาญยักษัณารมรณ ได้สี่ศาอำองคักัน

โคลง

- ๑ ไตรศักราชเมศร์ร้าง แรมอร
องคักศาควงสมร หลากหลา
พระผลาญหมัณารมรณ ลาญชีพ
ได้สี่ศาสมรหน้า อำเคลลาคสังองคัก ว

ภาพย์

- ๑ ทวาขรยคพระอนิรท จากนงนชนางอษา
สองครำรำโคกกา นานมาใช้ไคในางคักัน

โคลง

- ๑ ทวาขรกลอนักล่าวอ้าง อนิรท
จากอษาสมรนช แหบไค
สองครวญบ้วนโคกสก แลนแลนห้
ยามเมอนานมาไค แนนองครองคักัน ว

ภาพย์

๑ กลัยคเว็ยมจากเจ้า
โอิน้องของพอา

เมื่อไต่เล้าจะกลบมา
ไกลพนแล้วแก้วกลขยใจ

โคลง

๑ กลัยคเว็ยมจากน้อง
ไฉนจะกลัยคนมา
โอิน้องของเว็ยมอา
ไกลพนางน้องแก้ว

นงพงา
เว็งแคล้ว
พลัดพราก
สวาคักล้ากลางใจ ฯ

ภาพย์

๑ ชมโฉมโฉมสมพาศ
นักปราชญ์ยอมแตงมา

ยทนิวาศจากชាយา
เล็ห์ทำทางขอย่างเว็ยมทำ

โคลง

๑ ชมโฉมสมพาศแก้ว
พลัดพรากจากชายา
นักปราชญ์ยอมแตงมา
เล็ห์ทำทางขอย่างน

ไฉนนา
ชนช
ในโลก
ชชขบด้วยเว็ยมทำ ฯ

ภาพย์

๑ ขบเสวีเจ้าครวญภาพย์ ขทพิลาปถึงสาวศรี
แต่งตามประเพณี ไซ้เมื่อยรักจากจวง

โคลง

๑ โคลงครวญกลอนกล่าวอ้าง นารี
โคกสร้อยถึงสาวศรี เค็ดหว้า
แต่งตามประเพณี อธิภาคย์
เมี่ยมิ่งพรังพร้อมหน้า ห่อนไต่จากกัน ฯ

ภาพย์

๑ เจ้าฟ้าธรรมธิเบศร์ ไซ้ไชยเชษฐาธิราช
นางรณนิกสนมองค์ อ้าห้อมล้อมพร้อมบริวารณ

โคลง

๑ เจ้าฟ้าธรรมธิเบศร์ไซ้ รพพงศ์
ไชยเชษฐาธิราช เลิศหล้า
นางรณนิกสนมองค์ อภิชาติ
คยคิงนงเวียงหนา เพาพร้อมบริวารณ ฯ

กาพย์

๑ นักปราชญ์หมู่เมธา มีขุญญาอันฉิบไฉว
 พินิจพิศยทไต ราชช่วยแชนมแต่มีเขียนลง

โคลง

๑ กลกกลอนขวรเกลยง คำแขง กัก
 นักปราชญ์ฉลาดควานแปลง เปลี่ยนให้
 กลอนเกินเงินคำแคลง ชัดชิ่ง
 วานเพิ่มเต็มลงไว้ อย่านหญิงชาย ฯ

๑ ขบ เชนชมโลกเจ้า คนวัง
 ข พิตรสดีทยบลลงก เลิศหล้า
 ริ รำกาพย์โคลงหวัง ชนโลก ชำนนา
 ขรณ พระโคลงเจ้าพา อิบเคิร์เจ้าจงสงวน

๑ เจ้าพา หน่มน้อยราช กุมาร
 ธรรม พงศ์ทรงกลอนการ อย่าน
 อิบเคิร์ วราสถาน ไชยเชษฐ
 สร้อยวงศ์ ทรงโคลงแถม แต่งไว้อ่านสงวน ฯ

๑ เจ้าฟ้า เลิศล้ำโพธิ์

สมภาร

กรมขุน หลวงพญากราน

กรายเกล้า

เสนา นรชาติ

ใจชื่น ชมนานา

พิทักษ์ รักษาเซ้า

คำท่วยใจเกษม ฯ

หมายเหตุ :- ในเรื่องนิราศนี้ มีข้อคำที่อ่านไม่เข้าใจอยู่บ้าง และมีที่ผิดเอกโทอยู่หลายแห่ง แต่การที่คัดเอาพิมพ์นี้ ได้คัดตามต้นฉบับ และตั้งใจที่จะให้เหมือนกับต้นฉบับเดิม จึงมิได้คิดแก้ไขเปลี่ยนแปลงประการใด.

โพธิ์สัสมโพธิ์อภทไท์ เทศาพ่อๆ

สิงห์ท่าบวไ้ มรร เด็ดๆ

มุดทรงพระทาวัง

ฉาคลงเรือ ๑๑

๑

มอ ๑๗๕/2566

